

SÂMIHA AYVERDİ’NİN COĞRAFYASI

“Derler ki bir ülkenin yalnız coğrafyasını değil, toplumunu, insanını da doğru tanımak isterseniz, o ülkenin sanatına, edebiyatına bakınız. Coğrafya ya da dünya bankaları ile hesaplar bir ülkenin dış yüzünü verir. Bir toplumun ve o toplumun insanların iç yüzünü ise ancak edebiyatın, sanatın aynasında görürüz.” Coğrafya, ülkelerin, toplumların, yeryüzünün ve insanların anlaşılması görevini üstlenir. Aynı zamanda insanların toplumsal ve bireysel yönlerini şekillendiren bu önemli bilim dalı, mekânın insanı ve de insanın mekânı değiştirmesini anlamada insanlığa her daim faydalı olmuştur. Bunun yanında insanlığın en başından beri duygularını ve düşüncelerini edebi metinlerle ifade ettiği görülmektedir. Bu bağlamdan yola çıkarak edebiyat ve coğrafyanın birbirini tamamlayan iki unsur olduğu söylenebilir. Yazarlar coğrafyanın gerçekçi ve güçlü yanını kullanarak etkili bir anlatım dili oluştururlar. Bu sayede yazar fikirlerini ya da analizlerini çok daha geniş kitlelere ulaştırma imkânı elde eder. Sâmiha Ayverdi’nin Coğrafyası; 2018 yılında okulumuz öğretmen ve öğrencilerinin büyük özverileriyle, Sâmiha Ayverdi’nin eşsiz külliyyatının sayfaları arasında tespit ettiğimiz yer adlarının analiziyle hazırlanan, proje kapsamındaki 42 kitaptan 1888 farklı başlıkta 16.870 yer adı tespit ederek Sâmiha Ayverdi’nin eserlerindeki geniş coğrafyayı tanıma fırsatı elde ettiğimiz toponomi çalışmasıdır.

Sâmiha Ayverdi’ye göre mekânla birliktelik duygusunu oluşturabilmek için mekânın ruhu ve insan arasında bir iletişim olmalıdır. Bu iletişim insanın aidiyet duygusunu güçlendirerek onda yeni düşünce ufukları açmak için gerekli olan temel bir etkidir. Sâmiha Ayverdi mekânı yalnızca ayak basılan, iç çekerek bakılan bir toprak parçası olmaktan çıkarıp geçmişini yaşatan değerlerin kök saldıgı verimli bir alan haline getirmeye çalışmıştır. Bu nedenle çoğu kitabında ecdadına ve İslam coğrafyasına geniş yer veren yazar aynı zamanda bu kitaplarında insanın kültür ve medeniyet kurucu yönlerini ön plana çıkarmaya çalışarak bulunduğu mekâna bir ruh kazandırması gerektiğini çok kez vurgulamıştır.

Sâmiha Ayverdi’de coğrafi algı bir şuurdur ve bu şuur, medeniyet kurucu bir değer olarak tüm eserlerine hâkimdir.

Projenin tanıtım videosuna

<https://www.instagram.com/p/BvKDTK9gVks/?igshid=19ck57sxe4m7h>

bağlantısından ulaşabilirsiniz.